

Asia Tekijänoikeuden kohde

Hakija A ja B

Annettu 10.12.1986

Tiivistelmä *Veneen piirustusten katsottiin täyttävän tekijänoikeuslain 1 §:ssä teokselle asetetut vaatimukset ja ne olivat siten tekijänoikeudellisesti suojattuja teoksia. Sen sijaan veneen runko ja kansi eivät olleet siinä määrin omaperäisiä ja itsenäisiä, että ne olisivat tekijänoikeudellisesti suojattuja teoksia.*

SELOSTUS ASIASTA

A ja B Ky ovat 7.3.1986 päivätyllä kirjeellään pyytäneet tekijänoikeusneuvoston lausuntoa siitä, nauttivatko A:n kehittämän Korsö 800 -nimisen veneen piirustukset sekä veneen runko ja kansi tekijänoikeussuojaa.

Tekijänoikeusneuvostolle toimitetusta aineistosta käy ilmi, että A on luovuttanut kehittämänsä veneen valmistus- ja myyntioikeudet B Ky:lle. Korsö 800 venettä on vuodesta 1982 lukien valmistettu Salonki ja Fiskari -nimisinä.

Edelleen tekijänoikeusneuvostolle toimitetusta aineistosta käy ilmi, että C:n omistaman toiminimen toimesta on Korsö 800 veneestä valmistettu kopioita ja niitä on markkinoitu eri tahojen toimesta.

Toiminimi on valmistanut veneet kopioimalla B Ky:n valmistamasta veneestä muotin. Muottia oli peräosasta hieman muutettu. Lisäksi veneeseen oli toiminimen toimesta valmistettu oma hytti.

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt lausuntopyynnön ja esittää lausuntonaan seuraavan.

Veneen piirustukset

Tekijänoikeuslain I §:n mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen. Kirjallisena teoksena pidetään muun muassa selittävää piirustusta. Teoksen on suojaa saadakseen oltava omaperäinen ja itsenäinen. Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että kirjalliselta, taiteelliselta tai tieteelliseltä kannalta ei suojattavan teoksen tarvitse edustaa kovinkaan korkeaa tasoa.

Tekijänoikeusneuvostolle ei ole esitetty sellaista näyttöä, jonka perusteella olisi pääteltävissä, että kysymyksessä olevat veneen piirustukset olisivat kopio joistain olemassa olevista piirustuksista.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että Korsö 800 veneen piirustukset täyttävät tekijänoikeuslain I §:ssä teokselle asetetut vaatimukset. Näin ollen piirustukset ovat tekijänoikeudellisesti suojattuja teoksia.

Veneen runkoja kansi

Edellä olevan mukaisesti tekijänoikeus suojaa vain itsenäisiä ja omaperäisiä luomuksia. Vene tai sen osa voi olla tekijänoikeudellisesti suojattu, mikäli se on itsenäinen ja omaperäinen. Teoskynnyksen arvostelemiseksi ei laissa ole annettu tarkkoja sääntöjä, koska ratkaisu viime kädessä riippuu harkinnasta kussakin yksittäisessä tapauksessa.

Tekijänoikeuslain valmistelun perustana olevassa komiteamietinnössä (Komiteamietintö n:o 5/1953, Ehdotus laiksi tekijänoikeudesta kirjallisiin ja taiteellisiin teoksiin.) todetaan, että ehdotettu laki ei koskisi jokaista tuotetta, jota kansantajuisesti voidaan sanoa taiteelliseksi käyttöesineeksi. Taideteollisuuden ja taidekäsityön tuote tulee osalliseksi tekijänoikeus-suojasta edellyttäen, että sitä voidaan pitää taiteellisena teoksena. Edelleen mietinnössä todetaan, että asian luonnosta johtuen olisivat itsenäisyyden ja omaperäisyyden vaatimukset asetettava tällöin verraten korkealle.

Tekijänoikeussuojaa lähellä oleva mallioikeussuoja perustuu mallioikeuslakiin (12.3.1971/221). Mallisuoajakomitean mietinnössä (Komiteamietintö 1966:A 13.) todetaan, että mallin osalta kysymyksessä on tavallisesti sellaisen muotoilun suojaaminen, joka edustaa uutta luomusta, mutta joka ei saavuta sellaista taiteellista tasoa, jota pidetään tekijänoikeuden mukaisen suojan saamisen edellytyksenä.

Korkeimman oikeuden ratkaisujen joukossa ei ole yhtään veneen tai sen osan tekijänoikeudellista suojaa koskevaa ratkaisua. Sen sijaan käyttötaiteen tuotteiden osalta on useita korkeimman oikeuden ratkaisuja (esimerkiksi KKO 1932 II 267, 1948 II 464, 1975 II 25, 1976 II 48, 1980 II 3). Edellä olevissa tapauksissa tekijänoikeudellisen suojan saaminen on edellyttänyt korkeaa omaperäisyydestä.

Edellä olevan perusteella tekijänoikeusneuvosto katsoo, että Korsö 800 veneen runko ja kansi eivät ole siinä määrin omaperäisiä ja itsenäisiä teoksia, että ne olisivat tekijänoikeudellisesti suojattavia teoksia.